

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

## Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

### Pöytäkirja

Aika 07.02.2023 16:00 - 16:50

Paikka Askonkatu 2, 4. krs, kokoustilat Salpausselkä/Vesijärvi

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Wallenius Jani	puheenjohtaja	
	Hälinen Ville	I varapuheenjohtaja	poistui klo 16.44 §:n 15 käsittelyn aikana
	Similä Neea	jäsen	
	Grönroos Rauno	jäsen	
	Ruhberg Jukka	jäsen	
	Heikkinen Minna	jäsen	
	Öster Kirsi	jäsen	
	Kupiainen Anna Kaisa	jäsen	
	Sutela Esko	varajäsen	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	
	Kempainen Mika	rak.- ja ymp.valv. johtaja, esittelijä	
	Sivonen Markku	rakennuslupapäällikkö, asiantuntija	
	Alaluukas Juha	ympäristölupapäällikkö, asiantuntija	
	Lääkkö Essi	kaupungineläinlääkäri, asiantuntija	
Nordberg Pia	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä		

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta  
Pöytäkirja

nro 2

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Viljamaa Juha	II varapuheenjohtaja	
	Uhrman Jani	jäsen	

Rakennus- ja ympäristölupalaakunnan puolesta

Jani Wallenius

Pia Nordberg

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Minna Heikkinen

Anna-Kaisa Kupiainen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 14.02.2023

Pia Nordberg

valmistelusihteri

§	Otsikko	Sivu
§ 6	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 7	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 8	Oikaisuvaatimus poikkeamispäätöksestä 398-2021-504	6
§ 9	Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle rakennus- ja ympäristölupalautakunnan päätöksestä tehdystä valituksesta	12
§ 10	Siivousmääräys ja uhkasakon asettaminen	17
§ 11	Päätös Lahden kaupunkiympäristön kaupunkisuunnittelun vastualueen hakemuksesta pidentää kallion louhinnan ja kiviaineksen murskaustoiminnan toiminta-aikoja Kujalassa kiinteistöllä 398-19-26-1	26
§ 12	Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuma vuonna 2022	45
§ 13	Elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmän nimeäminen	48
§ 14	Tiedoksi merkittävät asiat	54
§ 15	Muut asiat	55

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 6

**Laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Pöytäkirja

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupautakunta, 07.02.2023

nro 2

§ 7

## Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Minna Heikkinen ja Anna-Kaisa Kupiainen.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 8

Oikaisuvaatimus poikkeamispäätöksestä 398-2021-504

4607/10.03.00.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Rakennuslupapäällikkö Markku Sivonen p. 050 383 6486

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Hakijan esittämää hakijan asiantuntijakuulemista ei suoriteta kokouksessa vaan päätös tehdään hakijan jättämä asiantuntijamateriaali huomioiden.

Asiaan liittyvät asiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävillä kokousmateriaalissa.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Perusteluosa

Kiinteistö Oy Lahden Laiturinkadun Pysäköinti on jättänyt määräajassa 23.5.2022 oikaisuvaatimuksen rakennusvalvonnan 10.5.2022 tekemään poikkeamispäätökseen 398-2021-504, annettu 16.5.2022.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Rakennusvalvonta on päätöksessään 398-2021-504 hylännyt hakijan purkamista edellyttävän poikkeamispäätöshakemuksen.

Päätös on perustunut asiantuntijaselvityksiin sekä saatuihin viranomaislausuntoihin. Piippu on asemakaavassa suojeltu merkinnällä sr- (suojeltu rakennus). Asemakaavassa suojellun rakennuksen purkaminen aiheuttaa lähtökohtaisesti haittaa kaavoitukselle ja kaavan toteuttamiselle ja vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Tämän vuoksi ei hyväksyttävää poikkeamispäätöstä voitu tehdä, vaan asia tulee hoitaa kaavoituksen keinoin.

Hakija vaatii hylätyn päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi.

#### **Hakijan esittämät perustelut (esitetty kursivilla)**

*Poikkeamispäätös on muodollisesti ja sisällöllisesti lainvastainen.*

*Hakija on teettänyt asiantuntijaselvitykset, joiden perusteella poikkeamispäätöstä ja lupaa purkamiselle on haettu. Rakennuksen kuntotutkimuksia ei ole otettu huomioon eikä tutkimuksia ja niiden sisältämiä toimenpide-ehdotuksia ole tulkittu oikein.*

Rakennusvalvonta ei hyväksynyt purkamishakemukseen liitettyä TPH-Saneeraus Oy:n kuntoraporttia riittävänä poikkeamispäätöstä ratkaistaessa vaan edellytti kuntotutkimussuunnitelman laatimista ja sen pohjalta tehtävää kuntotutkimusta. Hakija toimi ohjeiden mukaan ja toimitti rakennusvalvontaan Insinööritoimisto TJ Koistinen Oy:n laatiman kuntotutkimussuunnitelman sekä tämän mukaisen Ramboll Finland Oy:n laatimat kuntotutkimukset. Rakennusvalvonta pyysi selvityksistä kaupunkisuunnittelun, kaupunginmuseon ja ELY-keskuksen lausunnot.

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Rakennusvalvonta teki asiakirjojen ja niistä pyydettyjen lausuntojen perusteella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen hylkäävän poikkeamispäätöksen kokonaisharkinnan perusteella.

Jotta poikkeaminen olisi mahdollista tulisi maankäyttö- ja rakennuslain 172 §:n edellytykset täytyä. Edellytysten tulkinnassa on annettava huomattava painoarvo asiantuntijoilta pyydetuille lausunnoille. Museoviranomaisen ja ELY-keskuksen lausunnoissa ei puollettu piipun purkamista edellytysten puuttuessa.

*Rakennusvalvonta oli hyväksynyt Insinööritoimisto TJ Koistinen Oy:n laatiman kuntotutkimussuunnitelman, mutta se ei ilmoittanut, hyväksyykö se Ramboll Finland Oy:n laatimat kuntotutkimukset.*

Rakennusvalvonta ei ole kiistänyt kuntotutkimuksen oikeellisuutta vaan teki päätöksensä nimenomaan lausunnon laatijoiden asiantuntijuuden perusteella, koska piipun kunto voitiin arvioida kuntoselvityksen johtopäätöksen mukaisesti. Poikkeamispäätöksessä ei hyväksytä erityissuunnitelmia vaan niitä käsiteltäisiin vasta mahdollisen rakennusluvan yhteydessä.

*Lahden vanha lasitehdas tiilimuuratun piipun kuntotutkimus 4.  
JOHTOPÄÄTÖKSET TUTKIMUKSISTA 24.9.2021 Ramboll s.15*

*Piippu on kokonaisuutena huonossa kunnossa. Piipun rakenteissa havaitut vauriot johtuvat pääosin rakenteiden ikääntymisestä, muurauslaastin sekä tiilien huonosta pakkasenkestävyydestä sekä piippuun kohdistuvasta voimakkaasta säärasituksesta. Säärasituksen vuoksi kylmän tiilipiipun laastien ja tiilien huokosverkostoon kertyy kosteutta keskimäärin aikavälillä syyskuu-maaliskuu.*



*Vasta tämän jälkeen alkaa rakenteen kuivuminen. Tutkimuksissa ei kuitenkaan havaittu sellaisia vaurioita tai muodonmuutoksia, joista olisi välitöntä vakavan sortumisen tai kaatumisen vaaraa. Piipun perustusten vaurioitumista ei pidetä todennäköisenä. Piippua on 2000-luvulla säännöllisesti korjattu paikallisilla korjauksilla, mutta korjaamattomien alueiden vauriot tulevat tulevaisuudessa etenemään ja tiili-laastikappaleita tulee irtoamaan niiden pakkasrapautumisen seurauksena.*

Asemakaavassa suojellun rakennuksen purkaminen aiheuttaa lähtökohtaisesti haittaa kaavoitukselle ja kaavan toteuttamiselle ja vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Tämän vuoksi ei hyväksyttävää poikkeamispäätöstä voitu tehdä piipun kunto huomioiden, vaan asia tulee hoitaa kaavoituksen keinoin. Tämän kaavoitusvaihtoehdon rakennusvalvonta toi esiin perustellusti eikä se esimerkiksi määrännyt piippua purettavaksi maankäyttö- ja rakennuslain 166.3§:n mukaisesti, jota hakijakin oikaisuvaatimuksessaan tarjosi hyväksyttäväksi menettelytavaksi tässä tapauksessa.

Lautakunta ei ota kantaa hakijan esittämiin väittämiin lausunnoista.

### **Asian jatkokäsittely oikaisuvaatimuksen 23.5.2022 jättämisen jälkeen**

Rakennusvalvonta ja hakija ovat hakeneet ratkaisua ennen oikaisuvaatimuksen käsittelyä.

Hakemusten käsittelystä riippumatta välittömän turvallisuusriskin pienentämiseksi hakija aloitti myös suojaustoimenpiteiden suunnittelun ja jätti väliaikaisia suojarakenteita koskevan erillisen rakennuslupahakemuksen 16.6.2022, lupatunnus 398-2022-556.

Suunnitelman mukaan piipusta putoavien kappaleiden aiheuttamaa vaaraa pienennetään piipun ympärille tehtävällä katosrakenteella.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Rakennuslupa suojarakenteelle myönnettiin 11.7.2022. Katos valmistui 2.12.2022.

Hakija jätti asemakaavanmuutoshakemuksen suojelumerkinnän sr-merkintä poistamista 4.7.2022

Kaupunkisuunnittelu on ottanut kohteen 2023 kaavoitusohjelmaan.

Rakennusvalvonta myönsi 10.10.2022 rakennusluvan piipun lyhentämiselle esitettyyn naapurirakennusten korkoon. Lahden museot ja ELY-keskus jättivät oikaisuvaatimukset 31.10.2022. Oikaisuvaatimusten käsittely on kesken.

Uusien saatujen täydennettyjen lisäselvitysten takia rakennusvalvonta pyysi uudet lausunnot kaupunkisuunnittelulta sekä Lahden Museoilta ja ELY-keskukselta. Lahden Museot ja ELY-keskus eivät lausunnoissaan 9.1.2023 edelleenkaan puolla poikkeamismenettelyä. Kaupunkisuunnittelu puolsi aikaisemmasta lausunnosta poiketen poikkeamismenettelyä 30.12.2022.

### **Yhteenveto**

Piipun arvo ei liity ainoastaan sen materiaan vaan myös asemaan kaupunkikuvassa. Asemaan vaikuttavat visuaaliset, esteettiset, symboliset ja kaupungin identiteettiin liittyvät arvot. Tämä merkitsee, että esimerkiksi osittain tai kokonaan uudelleen rakentamisessa rakennussuojelun keskeisin tarkoitus ei toteutuisi, mutta kulttuuriympäristön arvoja vaalittaisiin. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan, mikäli perusteita piipun purkamiselle on, voidaan harkita kulttuuriympäristön muiden arvojen perusteella piippu rakennettavaksi uudelleen. Asiassa on olennaista asemakaavoituksella selvittää piipun arvot ja merkitys asiantuntijatyönä ottaen huomioon edellä esitetyt arvonäkökulmat. Purkamisen mahdollistavan päätöksen pitää

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

perustua huolelliseen arvojen tunnistamiseen ja vaikutusten arviointiin. Myöskään ELY-keskus ei pidä nyt tehtyä ympäristöselvitystä riittävänä perusteluna purkamiselle. Hakijan oikaisuvaatimuksessa oleva erityinen syy – turvallisuus – on ollut syy, jonka perusteella piipun välitön ympäristö on pystytty suojaamaan rakenteellisin keinoin ja samalla piipusta aiheutuva välitön vaara on poistunut ilman, että piippuun oli tarvetta kohdistaa rakennusvalvontaviranomaisen pakkotoimia.

## Muutoksenhaku

Hallintovalitus

## Toimenpiteet

Ote: Kiinteistö Oy Lahden Laiturikadun Pysäköinti c/o Tomi Rinne / Ramboll (tomi.rinne@ramboll.fi), Lahden Museot, Hämeen ELY-keskus [kirjaamo.hame@ely-keskus.fi](mailto:kirjaamo.hame@ely-keskus.fi)

Julkipano

## Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus rakennuslupapäällikön 10.5.2022 poikkeamispäätös 398-2021-504, Kiinteistö Oy Lahden Laiturikadun Pysäköinti
- 2 Lausunto, kaupunkisuunnittelu
- 3 Lausunto, Lahden museot
- 4 Lausunto, ELY

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Lahten kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 9

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle rakennus- ja ympäristölupalautakunnan päätöksestä tehdystä valituksesta

5610/10.03.00.02/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

LVI-insinööri Mika Kauppinen p. 044 482 0871

Lupakäsittelijä Jaana Hovatov p. 044 482 0407

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää antaa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle perusteluosasta ilmenevän lausunnon.

Perusteluosa

**Aiempi käsittely**

**Rakennusvalvonta, rakennuslupa 398-2022-703**

Kiinteistön omistaja on 11.8.2022 saapuneella hakemuksella hakenut rakennuslupaa luvattomasti asennetulle ilmavesilämpöpumpulle osoitteessa [REDACTED], Lahti.

Hylkäävä lupapäätös 398-2022-703 on annettu julkipanon jälkeen 14.11.2022.

**Rakennus- ja ympäristölupalautakunta 13.12.2022 § 79**

Hakija teki hylätystä lupapäätöksestä oikaisuvaatimuksen 23.11.2022. Lautakunta hylkäsi hakijan tekemän oikaisuvaatimuksen.

Naapurin meluvalituksen perusteella Lahden ympäristö- ja rakennusvalvonta suoritti paikan päällä mittauksen 13.12.2021, jossa selkeästi todettiin meluhaitan olemassaolo. Laitteen ääni oli hyvin selkeästi häiritsevää niin mittauksen osoittamana kuin korvakuulolla. Mittausajankohtana ulkolämpötila oli vain hieman pakkasen puolella, jolloin laite toimi pienellä osateholla.

Luvatta asennettu ilmavesilämpöpumppu tuottaa huomattavaa meluhaittaa naapuriin. Hakija ei myöskään täydentänyt lupahakemuksen dokumentteja pyynnöistä huolimatta. Hakija pyysi lisäaikaa dokumenttien toimittamiseen, mikä myönnettiin, mutta dokumentteja ei lisäaikanaakaan täydennetty.

**Hallinto-oikeuden lausuntopyyntö**

Hakija on tehnyt 11.1.2023 Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle valituksen rakennus- ja ympäristölupalautakunnan päätöksestä.

Hallinto-oikeus on 16.1.2023 päivätyllä lausuntopyynnöllä (102/03.04.04.04.16/2023) pyytänyt antamaan lausunnon valituksen johdosta 15.2.2023 mennessä.

**Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle**

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta viittaa asiassa aikaisemmin lausuttuun ja antaa valituksen johdosta seuraavan lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Hakija kertoo perusteluissaan kysyneensä lupaa puhelimessa ilmalämpöpumpun asentamiseen. Kyseinen luvatta asennettu laite on kuitenkin luvanvarainen ilmavesilämpöpumppu, minkä hakija perusteluissaan jälkikäteen mainitsee. Termit ovat ilmeisesti sekoittuneet puhelimessa neuvoja kysyessä. Ilmalämpöpumpun saa hakijan kiinteistölle rakentaa ilman lupaa, kun noudattaa Lahden kaupungin rakennusjärjestyksen ehtoja. Meluhaittaa tuottavaa laitteistoa ei kuitenkaan saa asentaa ilman lupaa. Kiinteistön omistaja vastaa omalla tontillaan olevista laitteista, eivätkä ne saa tuottaa häiritsevää melua.

Jotta rakennusvalvonta olisi voinut tehdä myönteisen päätöksen ilmavesilämpöpumpun sijoittamiselle, olisi laitteen täytynyt täyttää rakentamismääräyskokoelmassa asetetut vaatimukset.

Ilmavesilämpöpumpun teknisissä tiedoissa, jotka asianomistaja on toimittanut, valmistaja ilmoittaa häiriötä tuottavan ulkoyksikön äänentuotoksi 70 dB(A), kun sallittu raja-arvo on 45 dB(A).

Tarkastuksella 13.12.2021 saadut melumittaustulokset ovat suuntaa-antavia ja kuvaavat mittausaikana vallinnutta sen hetkistä tilannetta. Mittaushetkellä reilun 100 metrin päässä sijaitsevalla moottoritieellä oli normaalia keskipäivän liikennettä, joka kuului mittauspisteille taustameluna. Moottoritien reunassa on ainakin osittain meluaita.

Jotta melulähteen aiheuttama todellinen melutaso saataisiin selville, tarvittaisiin pitempiaikaisia mittauksia. Melua aiheuttavaa laitetta pitäisi olla mahdollista säätää eri tehoille ja myös sammuttaa kokonaan. Mittausten tarkoitus on arvioida, onko kyseisessä paikassa meluhaittaa ja mikäli sitä on, tulee haitta selvittää tarkemmin erillisillä mittauksilla. Tarkemmat meluselvitykset tulee teettää ulkopuolisella asiantuntijalla.

Taustamelua ei ole erikseen mitattu. Kyseessä on ollut alustava valvontamittaus, jonka tarkoitus on ollut selvittää mittauspisteissä vallitseva melutaso. Taustamelua ei ole voitu mitata, koska mittaushetkellä melua tuottavaa laitetta ei ole ollut mahdollista kytkeä pois päältä. Mittausajankohta on valittu siten, että liikenteen määrä olisi mahdollisimman vähäinen. Aistinvaraisin havainnoin läheiseltä, mittauspisteitä huomattavasti alempana sijaitsevalta moottoritieltä aiheutuva melu on mittaushetkellä kuulunut taustalla olevana vaimeana satunnaisena kohinana. Melulähteestä aiheutuva ääni on ollut selkeästi havaittavissa eri mittauspisteissä.

Melumittauksessa todettiin, ettei ilmavesilämpöpumppu todennäköisesti ole päällä maksimiteholla leudosta säästä johtuen. On mahdollista, että ilmavesilämpöpumpusta aiheutuva meluhaitta on kovalla pakkasella nyt saatuihin mittauksiloksiin nähden suurempi.

Mittauksien perusteella voidaan todeta, että ilmavesilämpöpumpusta aiheutuva melutaso ylittää kyseisellä mittaushetkellä Ympäristöministeriön asetuksessa rakennuksen ääniympäristöstä (796/2017) annetut raja-arvot.

Laitteen melutasoa on yritetty jälkikäteen alentaa rakenteellisella suojauksella, mutta aistinvaraisesti havainnoituna tilanne on päinvastainen.

Tämän lausunnon mukana toimitetaan hallinto-oikeudelle sen pyytämät täydentävät asiakirjat.

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

## Toimenpiteet

Ote: Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 10

## Siivousmääräys ja uhkasakon asettaminen

7868/11.03.00.00/2022

### Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristönsuojelutarkastaja, Sanna Ukkola, p. 044 716 1295

Valvontainsinööri, Jussi Liimatainen, p. 044 482 6707

### Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

### Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

### Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

1.määrää [REDACTED] poistamaan 31.5.2023 mennessä kiinteistön [REDACTED] pihalla ja kuisteilla sekä puutarhakatoksessa kasoissa olevat jätteet ja jätteeksi luokiteltavat tavarat:

-Tiiliaidan kulmassa tontin sisäänkäynnin vieressä olevat kasat (sanomalehdet, tiskiallas, pulkka, auton rengas, nojatuoli, vaahtomuovipatja, muovipurkit ja tynnyrit, yms.).

-Kuistilla olevan puutarhakeinin ja siihen hylätyt muovipressut, tekstiilit, mikroaaltouunin, muovituolit, laatikot ym. sekä vanhat huonekalut (arkku, lipasto, hyllykkö, tuoli), muovitynnyrillinen muovipurkkeja ja kanistereita, pyöräkelkan ym. tavarat.

-Tontin luoteiskulmassa olevasta avoimesta puutarhakatoksesta:

rikkinäiset polkupyörät, sanomalehdet, puiset terassilaatat, rottinkikorit ja -



kalusteet, ja muut sekalaiset tavarat.

-Pihalla olevan mustan jätesäkillisen muovipurkkeja, tamppaustelineeltä suuren lemmikkihäkin, grillikatoksen seinustalta pyöränrunгон ja -kumeja, muovilaatikollisen sekalaista jätettä ja valokatelevyn sekä talon seinän vierustalla olevat sekalaiset tavarat.

-Fiat Punto merkkisen henkilöauton, rekisteritunnus [REDACTED].

-Auton ympärillä sekä auton ja aidan välisellä alueella olevat jätteet.

-Jätteet ja jätteeksi luokiteltavat tavarat tulee toimittaa luvan omaaville vastaanottajille.

2.asettaa edellä kohdassa 1 mainitun velvoitteen tehosteeksi kolmentuhannen (3 000) euron suuruisen uhkasakon siltä varalta, että määräystä ei noudateta;

3.määrää [REDACTED] poistamaan 31.5.2023 mennessä kiinteistön [REDACTED] pihalla olevan pressukatoksen sekä parvekettä ja kuisteja peittävät pressut;

4.asettaa edellä kohdassa 3 mainitun velvoitteen tehosteeksi tuhannen (1000) euron suuruisen uhkasakon siltä varalta, että määräystä ei noudateta;

5.tekee asiasta ilmoituksen Maanmittauslaitokselle, jotta päävelvoitetta koskeva merkintä voidaan tehdä kiinnityksistä pidettävään rekisteriin;

6.velvoittaa kiinteistönomistajan uhkasakkolain 18 §:n mukaisesti kiinteistön käyttöoikeutta luovuttaessaan ilmoittamaan luovutuksen saajalle velvoitteesta ja uhasta. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuin maininnoin tai muutoin todisteellisesti. Kiinteistön omistajan tulee ilmoittaa Lahden rakennus- ja ympäristövalvonnalle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Lahden ympäristöpalveluiden toimesta on annettu useita kehotuksia jätteiden poistamiseksi kiinteistöltä osoitteessa [REDACTED] määräaikaan mennessä. Koska kiinteistöltä ei ole viimeisimmänkään kehotuksen mukaisesti poistettu jätteitä, asiassa ryhdytään hallinnollisiin pakkotoimenpiteisiin. Päätösehdotuksen mukaan kiinteistönomistajan on poistettava jätteet sekä pressukatokset kiinteistön piha-alueelta 31.5.2023 mennessä yhteensä 4 000 euron sakon uhalla.

### Velvoitettava

Kiinteistön omistaja: [REDACTED]

Kohde: [REDACTED], kiinteistö [REDACTED]

### Käsittelyvaiheet

Lahden rakennus- ja ympäristövalvonta on tehnyt aiemmin 27.8.2020 käynnin kiinteistöllä haittailmoituksen johdosta. Tuolloin kiinteistön omistajaan ei saatu yhteyttä ennen tarkastusta. Tarkastuksen johdosta lähetettiin 17.11.2020 kehoitus kiinteistön siivoamiseksi ja maisemaa rumentavien pressujen poistamiseksi. Kehotuksessa ilmoitettu uusi tarkastus pidettiin 11.3.2021. Annettua kehotusta ei ollut noudatettu.

Lahden rakennus- ja ympäristövalvonnalle on ilmoitettu elokuussa 2022 maisemaa rumentavista pressuista sekä pihan roskaantuneisuudesta. Asian selvittämiseksi Lahden rakennus- ja ympäristövalvonta teki tarkastuksen 14.9.2022, josta ilmoitettiin kiinteistön omistajalle 30.8.2022 lähetetyllä kirjeellä. Tarkastuksesta laaditussa muistiossa ja kehotuksessa (päivätty 20.9.2022) annettiin määräaika pihan siivoamiselle ja rikkiäisten pressujen poistamiselle ja autolle tarkoitetun pressukatoksen purkamiselle 8.11.2022 mennessä sekä ilmoitettiin uudesta tarkastuksesta 9.11.2022.

Tarkastuksella 9.11.2022 todettiin, ettei annettua kehotusta ollut noudatettu. Tarkastuksen johdosta ennettiin uusi kehotus (päivätty 17.11.2022) pihan siivoamiselle ja rikkiäisten pressujen poistamiselle ja autolle tarkoitetun pressukatoksen purkamiselle 31.12.2022 mennessä sekä varattiin kiinteistönomistajalle tilaisuus selityksen antamiseen (kuuleminen) ennen uhkasakon asettamista. Samalla ilmoitettiin uudesta tarkastuksesta 2.1.2023. Tarkastuksella 2.1.2023 todettiin, ettei annettua kehotusta ole noudatettu.

### **Havainnot kiinteistöllä**

Tarkastuksilla havaittiin, että rakennusta osin peittävät pressut ovat etenkin parvekkeella haurastuneet riekaleisiksi. Samoin pihalla oleva pressuautokatos ja siinä olevan auto päällä olevat pressu ovat hajonneet. Sisäänkäyntikatos on peitetty uudella ehjällä pressulla.

Lisäksi havaittiin, että pihalla ja kuisteilla sekä puutarhakatoksessa on kasoissa jätteenä luokiteltavaa tavaraa. Tiiliaidan kulmassa tontin sisäänkäynnin vieressä olevassa kasassa on ainakin useita muovikassillisia sään pilaamia sanomalehtiä, tiskiallas, pulkka, auton rengas, nojatuoli, vaahtomuovipatja, muovipurkkeja ja tynnyreitä, risujen ja polttopuiden kanssa sekaisin. Kuistilla oleva puutarhakeinu on täynnä siihen hylättyjä muovipressuja, tekstiilejä, mikroaaltouuni, muovituolien, laatikoiden ym. lisäksi. Kuisteilla on myös vanhoja huonekaluja (arkku, lipasto, hyllykkö, tuoli), muovitynnyrillinen muovipurkkeja ja kanistereita, pyöräkelkka ym. tavaraa. Tontin luoteiskulmassa oleva avoin puutarhakatos on täynnä tavaraa: useita rikkiäisiä polkupyöriä, sanomalehteä, puisia terassilaattoja, rottinki koreja ja kalusteita, ja muuta sekalaista tavaraa. Pihalla on myös musta jätesäkillinen muovipurkkeja, tamppaustelineellä suuri lemmikkihäkki, grillikatoksen seinustalla pyöränrunko ja -kumeja, pieni

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

muovilaatikollinen sekalaista jätettä ja valokatelevy sekä talon seinän vierustalla sekalaista tavaraa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien tietojen mukaan pihalla olevan henkilöauton seuraava määräaikaikäskatsastus olisi tullut tehdä 29.1.–29.5.2008. Auton ympärillä ja auton ja aidan välisellä alueella on sekä saaveissa ja astioissa että irrallaan sekalaista roskaa, kanistereita ja tynnyri.

### **Kuuleminen**

Koska annettua siivouskehotusta ei ole määräaikaan mennessä noudatettu, on asiassa aloitettu hallinnolliset pakkotoimenpiteet. Kiinteistön siivousmääräyksen tehostamiseksi esitetään uhkasakon asettamista. Ennen uhkasakon asettamista kiinteistönomistajalle on lähetetty selityspyyntö (kuulemiskirje) 17.11.2022 liittyen pakkokeinojen käyttämiseen.

Kiinteistönomistaja ei ole antanut selitystä.

### **Päätöksen perustelut**

Jätelain (646/2011) 72 §:n roskaamiskiellon mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä koneita, laitteita, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää aineita siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n mukaan roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

Jätelain 13 §:n mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Jätelain 5 §:n mukaan jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut käytöstä tai aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä.

Jätelain (646/2011) 72 §:n roskaamiskieltoa sovelletaan hallituksen esityksen 199/2010 mukaan myös sellaiseen esineeseen ja aineeseen, joka ei kiistatta ole jätettä, mutta joka sen kunnon, huolenpidon puutteen tai sijaintipaikan perusteella voidaan päätellä hylätyksi tai käytöstä poistetuksi.

Jotta jätteen tai esineen jättäminen tai aineen päästäminen ympäristöön olisi roskaamista, edellyttää se säännöksessä mainittua seurausta, joita ovat epäsiisteys, maiseman rumentuminen, viihtyisyyden väheneminen, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaara tai muu niihin rinnastettava vaara tai haitta. Seurausten todentamiseen ei ole objektiivisia kriteerejä, vaan esimerkiksi epäsiisteys, maiseman rumentumiseksi tai viihtyisyyden vähenemiseksi katsotaan sellaiset seuraukset, jotka yleisesti koetaan häiritseviksi.

Kiinteistöllä varastoitu ajoneuvo, joka on liikennekäytöstä poistettu ja viimeisen katsastuksen määräajan umpeutumisesta on yli kaksi vuotta tai ajoneuvo, jonka korjauskulut ylittävät sen arvon eikä korjaaminen ole todennäköistä, on jätettä. Romuajoneuvon jäteluonteen määrittelyssä on huomioitu jätelain jätteen määritelmä (Jätelaki (646/2011) 5 §) ja Suomen ympäristökeskuksen ohje "Käytettyjen ajoneuvojen vienti Suomesta", jossa on määritelty ajoneuvon luokittelua jätteeksi kansainvälisissä jätesiiirroissa. Kiinteistöllä olevasta ajoneuvoista aiheutuu jätelain 13 §:ssä tarkoitettua roskaantumista sekä jätelain 72 §:ssä tarkoitettua epäsiisteystä, maiseman rumentumista ja viihtyisyyden vähentymistä. Jätelain 75 §:n mukaan

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä siivoamisvelvollisen täyttämään velvollisuutensa.

Ajoneuvon jäteluonteen lisäksi ajoneuvon poistaminen pihalta on tarpeen, sillä pitkään ulkosäilytyksessä olleesta käyttämättömästä ja huonokuntoisesta ajoneuvosta voi aiheutua ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 §:ssä ja 17 §:ssä kiellettyä maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Roskaantunut kiinteistö sijaitsee 1-luokan vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella.

Valvontaviranomainen voi jätelain 126 §:n nojalla

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa sekä
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta.

Jätelain 129 §:n mukaan valvontaviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, jätelain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 168 §:n mukaan kevyen rakennelman ja pienehkön laitoksen tulee terveellisyydeltään, turvallisuudeltaan ja ulkoasultaan täyttää kohtuulliset vaatimukset. Rakennelman ja laitoksen tulee sopeutua ympäristöön eikä se saa olla haitaksi liikenteelle.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä tämän pykälän vastaisen rakennelman tai laitoksen poistettavaksi tai muutettavaksi vastaamaan lain vaatimuksia.

Lahden kaupungin rakennusjärjestyksen kohdan 3.15 mukaan vajat, rakennelmat ja laitteet kuten varastot, puutarhamajat, kasvihuoneet, uimaltaat, maakellarit, jätekatokset, aitaukset, kompostorit ja muut vastaavat on sijoitettava kiinteistölle siten, etteivät ne aiheuta haittaa naapurille eivätkä rumenna ympäristöä. Jos rakennelma ei täytä vaatimuksia, rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä rakennelman poistettavaksi tai muutettavaksi vastaamaan vaatimuksia. Jos rakentamiseen ei ole naapurin suostumusta silloin kun se tarvitaan, rakennusvalvontaviranomainen voi naapurin kirjallisesta vaatimuksesta velvoittaa, että ilman lupaa rakennettu rakennelma siirretään. Muun muassa pressukatos ja -telta ovat ympäristöä rumentavia erityisesti asemakaava- sekä ranta-alueella.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta katsoo, että uhkasakon asettaminen siivousmääräyksen tehostamiseksi on tarpeen, koska siivoukseen veloitettu ei ole korjannut lainvastaista menettelyään kehotuksista huolimatta. Uhkasakon asettamista ei voida pitää ilmeisen tarpeettomana.

Uhkasakkolain (1113/1990) 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määrämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on veloitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava.

Uhkasakkolain 7 §:n 1 momentin mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta.

Uhkasakko on kohdistettu kiinteistönomistajaan, jolla on asianosaisena tosiasiallinen ja oikeudellinen mahdollisuus huolehtia velvoitteen noudattamisesta. Kiinteistönomistaja on vastuussa kiinteistön

roskaantumisesta. Koska asiassa ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella kiinteistön piha-alueelta jätteiden poistamista olisi pidettävä kohtuuttomana, tulee siivoustoimet suorittaa kiinteistöllä vaadittuun määräpäivää mennessä. Uhkasakon suuruutta ja määräaikaa harkittaessa on otettu huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus ja muut asiaan vaikuttavat asiat (Uhkasakkolaki 8 §).

Uhkasakkolain 18 §:n mukaan, milloin uhkasakko, teettämisuhka tai keskeyttämisuhka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun on omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

### **Päätöksen täytäntöönpano**

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

### **Sovelletut oikeusohjeet**

Jätelaki (646/2011): 5 §, 13 §, 72 §, 73 §, 75 §, 126 §, 129, 139 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 16 §, 17 §

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL 132/1999): 168 §

Lahden kaupungin rakennusjärjestys 2013, kohta 3.15

Uhkasakkolaki 6–8 §, 18–19 §, 22–24 §

Hallintolaki (434/2003): 32–34 §, 36 §



Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja  
Muutoksenhaku

nro 2

Hallintovalitus

## Toimenpiteet

Ote:

Kiinteistönomistajan todisteellinen tiedoksianto saantitodistuksin

Lainvoimainen ote:

Maanmittauslaitos / Kirjaamo

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 11

**Päätös** Lahden kaupunkiympäristön kaupunkisuunnittelun vastualueen hakemuksesta pidentää kallion louhinnan ja kiviaineksen murskaustoiminnan toiminta-aikoja Kujalassa kiinteistöllä 398-19-26-1

5360/11.01.00.01/2021

**Asian valmistelija / lisätietojen antaja**

ympäristönsuojelutarkastaja Jari Mäntylä, p. 044 416 2583  
ympäristölupapäällikkö Juha Alaluukas, p. 050 539 1697

**Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

**Esittelijä**

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

**Päätösehdotus**

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää perusteluosassa esitetyn mukaisesti, että se myöntää Lahden kaupunkiympäristön kaupunkisuunnittelun vastualueelle luvan louhinnalle ja murskaustoiminnalle arkipäivinä kello 7.00 ja 22.00 välisenä aikana. Samalla se muuttaa lupamääräyksiä 5 ja 10. Muilta osin Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnan 5.10.2022 (§ 73) myöntämä ympäristölupapäätös pysyy voimassa. Rakennus- ja ympäristölupalautakunta määrää samalla, että toiminnan saa aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen. (YSL 527/2014, 199 §)

## TIIVISTELMÄ

Lahden kaupunkiympäristön kaupunkisuunnittelun vastuualue hakee muutosta Kujalan kaupunginosaan, kiinteistölle 398-19-26-1 myönnettyyn ympäristölupaan (Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta 5.10.2021, § 73).

Muutosta haetaan toiminta-aikojen pidentämiseksi siten, että melua aiheuttavaa toimintaa olisi arkipäivisin klo 7–22. Muilta osin toiminta ei tulisi poikkeamaan aiemmasta.

Ympäristölupa on myönnetty kallion louhinnalle ja kallioista irrotettavan kiviaineksen murskaamiselle lokakuussa 2021. Kiinteistön alueella tehdään tasausta tulevan rakentamistason saavuttamiseksi. Alueella välivarastoidaan murskattavaa kiviainesta, jota hyödynnetään alueelle tehtävässä tasauksessa. Alueelle tehdään murskepintainen kenttä.

Hakija hakee lupaa aloittaa hakemuksen mukainen toiminta muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen. Hakija katsoo, että toiminta-ajan pidentäminen mahdollistaa kiinteistön rakentamisen, louhinnan ja murskauksen sekä edistää kiertotalouden periaatteiden mukaista toimintaa. Haettavan toiminnan muutoksen ympäristövaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Luvan hakija esittää, ettei toiminnan jatkamiselle aseteta uutta vakuutta. (YSL 527/2014: 199 §)

## LUVANHAKIJA

Lahden kaupunki, kaupunkiympäristön palvelualue (Y-tunnus 0149669-3)

Askonkatu 2, 15100 Lahti

Yhteyshenkilö

Antti Ojanen, 044 716 1133, antti.ojanen@lahti.fi

## TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Toiminta-alue sijaitsee Lahdessa Kujalan alueella Valtatie 4 / E75 läheisyydessä. Kiinteistön (398–19–26–1) nykyisille toiminta-ajoille haetaan pidennystä.

Alueella tehdään pintamaan poistoa, kallion louhintaa ja kalliosta irrotettavan kiven murskaamista esirakentamistason saavuttamiseksi. Alueella välivarastoidaan maa-ainesta ja murskattavaa kiviainesta. Murskattua kiviainesta hyödynnetään alueen esirakentamisessa, kuten alueen tasauksessa, murskepintaisessa kentän rakenteissa sekä hulevesien hallintarakenteissa. Murskettua voidaan mahdollisesti myös myydä eri toimijoille hyödynnettäväksi muissa Päijät-Hämeen rakennuskohteissa.

Louhintaa tehdään arviolta kahden vuoden ajanjaksolla (2022–2023). Alueella on irrotettavia kivennäismaa-aineksia ja kalliota noin 1,5 miljoona m<sup>3</sup>tr (kiintoteoreettinen kuutiometri). Kiinteistöllä murskataan kalliosta irrotettavaa kiviainesta, joka murskataan lupa- alueella. Irrotettavasta aineksesta on kallion osuus noin 70 %. Kallioaineksen lisäksi irrotetaan pintamaan aluskasvillisuus, humus, mättäät, kannot ja kivet.

Louhittua, mutta murskaamatonta kiviainesta on varastossa kerrallaan keskimäärin arviolta 1,0 miljoonaa m<sup>3</sup>tr (todellinen irtotilavuus kuutiometreinä). Louhintaa tehdään arvion mukaan koko toiminnan ajan noin 300 vrk vuodessa. Prosessissa räjäytyksen jälkeen kerätään irronneet kiviaineskappaleet ja viedään murskalle. Tämän jälkeen louhittu rintausta tarkastetaan, suunnitellaan uusintaporaus, panostetaan, suojataan ja räjäytetään uudestaan.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

## LUPAMUUTOKSEN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Hakemus on käsitelty ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisena toiminnan muuttamisena (YSL 527/2014, 89 §).

Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää, on ympäristönsuojelulain 27 §:n ja sen liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 c mukaan ympäristölupavelvollinen. Kiinteä murskaamo tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, on saman lain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 e mukaan ympäristölupavelvollinen. (YSL 527/2014: 27 §)

Valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta säädetään kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa. (VNA 800/2010: 1 §)

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n kohdan 6 perusteella ympäristölupaviranomainen on Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta. (YSA 713/2014: 2 §)

## VOIMASSA OLEVA LUPA

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta on myöntänyt toiminnanharjoittajalle 5.10.2021 (§ 73) ympäristöluvan.

## NYKYISET TOIMINTA-AJAT

Voimassa olevassa luvassa hyväksytyt toiminta-ajat ovat seuraavat:

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Toiminto	Keskimääräinen toiminta-aika(h/a)	Päivittäinen toiminta-aika	Viikoittainen toiminta-aika	Ajallinen vaihtelu toiminnassa
Murskaaminen	2 200	7-18	ma-pe, 7-18	ympäri vuoden
Poraaminen	2 200	7-18	ma-pe, 7-18	ympäri vuoden
Rikotus	2 200	7-18	ma-pe, 7-18	ympäri vuoden
Räjyttäminen	2 000	7-17	ma-pe, 7-17	ympäri vuoden
Kuormaaminen ja kuljetus	3 300	7-20	ma-la, 7-20	ympäri vuoden

## HAETTAVA YMPÄRISTÖLUPAMUUTOS

Muutosta haetaan toiminta-aikojen pidentämiseksi arkipäivisin klo 7-22.

## ARVIO MUUTOKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA

Toiminta-alueen vieressä on vilkasliikenteinen Valtatie 4 / E75 ja muuten alueen lähiympäristössä on lähinnä pelto- ja metsäaluetta. Toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä ei ole asutusta tai muita toiminnasta häiriintyviä kohteita.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Kiinteistön lähin asuinrakennus sijaitsee alueen eteläpuolella noin 700 m päässä ja muutamia teollisuus- ja varastointirakennuksia sijaitsee alueen itäpuolella. Toiminta-aika on rajoitettu koskemaan alueen esirakentamista ja siten sillä ei arvioida olevan vaikutuksia ihmisten terveyteen tai yleiseen viihtyvyyteen.

Toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita eikä huomioitavia luontotyyppejä. Lähin luonnonsuojelualue (Linnaistensuon luonnonsuojelualue, YSA045102) sijaitsee kiinteistöstä noin 2 km kaakkoon päin. Toiminnasta aiheutuvat vaikutukset toiminta-alueen lähiympäristöön arvioidaan vähäisiksi.

Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia vesistöön, sillä alueella muodostuvat hulevedet ohjataan hallitusti laaditun suunnitelman mukaan. Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia maaperään tai pohjaveteen.

Toiminnassa aiheutuu pölyämistä louhinnasta, murskauksesta, rikotuksesta ja työmaaliikenteestä. Toiminnassa aiheutuvaa pölyämistä estetään tehokkaasti kastelun avulla. Louhinnassa ja murskauksessa käytettävät laitteistot varustetaan riittävän tehokkaalla pölynkeräys- ja pölynsuodatuksella. Toiminnan aikaisilla pölyn vähentämisen keinoilla pölyn ei arvioida kulkeutuvan merkittävästi toiminta-alueen ulkopuolelle.

Toiminta edellyttää raskasta liikennettä alueelle ja sieltä pois.

Raskasliikenteen ilmapäästöjä vähennetään käyttämällä huollettua kalustoa vain tarvittava määrä. Toiminta-alueen liikennöinnistä aiheutuvien ilmapäästöjen vaikutus arvioidaan vähäiseksi.

ASIAN KÄSITTELY

Kuulutus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Hakemuksesta on ollut tilaisuus muistutuksen tekemiseen naapureilla ja niillä, joiden oikeutta tai etua hakemuksessa esitetty toiminta saattaa koskea. Myös muilla kuin asianosaisilla on ollut mahdollisuus ilmaista mielipiteensä asiasta. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävänä 28.10. - 5.12.2022 Lahden palvelutorin Lahti-Pisteessä ja kaupungin verkkosivuilla. (YSL 527/2014: 44 §)

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Hämeen sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta sekä Lahden terveydensuojeluviranomaiselta. Sekä ELY-keskukset että Lahden terveydensuojeluviranomainen ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa hakemuksesta. (YSL 527/2014: 42 §)

Muistutus (YSL 527/2014: 43 §)

Hakemuksesta jätettiin kuulutusaikana yksi muistutus.

Oy Hartwall Ab esittää muistutuksessaan seuraavaa:

#### 1. Turvallisuus

- Miten voidaan olla varmoja, että ihmisillä Hartwall Lahden pihalla kulkiessaan on turvallista liikkua räjäytyksen aikana?
- Hartwallin yläpihan kaupalla käy myös paljon ulkopuolisia henkilöitä
- Kivien lentäminen Hartwall Lahden tontille on estettävä täysin jatkossa!
- Kivisade Hartwallin tontille, joka tapahtui ainakin yhden kerran 3.11.2022 noin puolen päivän aikaan, aiheutti tuhoa kattorakenteisiin, henkilökunnan autoihin sekä pihan rakenteisiin. Tapahtuneesta on tehty rikosilmoitus ja siitä on poliisitutkinta menossa



## 2. Pöly

- Pölyäminen on ollut huomattavaa Hartwall Lahden tontille räjähdysen jäljiltä kuivaan aikaan
- Pöly on aiheuttanut muistuttajalle moottoritien puoleisen seinän tuloilmasuodattimen tukkeutumisen. Merkittävä kustannus
- Pihakunnossapitoon pölyäminen on aiheuttanut merkittävää lisäharjauksen tarvetta
- Henkilökunnan autot ovat olleet erityisesti kuivina päivinä räjäytyksen jälkeen aina pölyn peitossa
- Haluamme, että tehdään toimenpiteitä, millä estetään pölyn leviäminen

## 3. Tiedottaminen

- Toivomme, että ennen jokaista räjäytystä Hartwall saisi tiedon räjäytyksen ajankohdasta 3 tuntia ennen tapahtumaa sisäisen tiedotuksen mahdollistamiseksi.

Hakijan vastine (Hallintolaki 434/2003: 34 §)

Vastine Hartwall Oy:n muistutukseen 5360/2021 ympäristöluvan muutoshakemukseen

### 1. Turvallisuus

- Jokaisen kentän suunnittelu (poraus, panostus) siten, että riskit on minimoitu.
- Kenttien vaatimien suojaustoimenpiteiden arviointi räjäytystyön suunnitteluvaiheessa.

- Räjätyskentän peittäminen tarvittaessa esim. raskain kumimatoin tms. Tökkäys- ja louhintamenetelmillä varmennetaan, ettei kiviä pääse sinkoutumaan piha-alueelle saakka.

- Tarvittaessa varotoimenpiteitä ja työmenetelmää tarkennetaan työn aikana panostetussa kentässä, mikäli riskiä kivien sinkoutumiselle on, mm. vaara-alueen laajuus, kentän koko, ominaispanostus, tökkäys, louhintasuunta.

- Ennen räjäytystä räjäytystyönjohtaja eristää vaarallisen alueen vartiomiesten avulla. Samoin ennen räjäytystä informoidaan kolmansiä osapuolia räjäytyksistä tekstiviestipalvelulla. Myös tiedotetaulut ja varoituskyltit informoivat kolmansiä osapuolia alueella.

- Vartiomiesten suorittaman vaarallisen alueen eristämisen jälkeen, räjäytyksestä varoitetaan äänimerkillä, jota on tarvittaessa mahdollista myös tehostaa piha-alueella, mikäli ääni ei kuulu sisälle rakennukseen.

- Mikäli piha-alue ei ole vaara-alueella, ei myöskään vartiomies eristä aluetta.

Toimenpiteet, mikäli louhetta pääsisi varotoimenpiteistä huolimatta sinkoutumaan kiinteistön pihalle

- Lähtökohtaisesti räjäytystoimenpiteillä räjäytettävässä kentässä ja vaara-alueen määrittelyllä varmennetaan, ettei vaaraa kiinteistölle tai ihmisille ole.

- Kivien sinkoutumisten jälkeen on räjäytystoimenpiteitä muutettu riskin pienentämiseksi mm. seuraavin keinoin:

o Vaara-alueita räjäytettävästä kentästä on suurennettu.

o Kentän kokoa on tarvittaessa tapauskohtaisesti pienennetty.

o Omaisuuspanostusta ja nallitusta on säädetty.

o Kumimattotäkkäykset on otettu herkemmin käyttöön.

o Urakoitsija on käsitellyt tapahtumat AVI:n, poliisin, tilaajan ja rakennuttajan kanssa, jossa tapahtumat käytiin läpi ja riskiä pienentäviä louhintamenetelmiä otettiin käyttöön.

o Urakoitsija vastaa jo tapahtuneiden vaurioiden korjauksesta kiinteistölle tai kolmannelle osapuolelle tapahtuneista materiaalivehingoista.

## 2. Pöly

- Louhintaporauksessa syntyy porauspölyä, jonka pölyämistä voi hillitä kesäaikaan kastelulla tai erityistapauksissa myös säkittämällä.

- Poravaunujen pölyimurit keräävät porauksesta syntyvää pölyä.

- Talviaikaan luonnollinen kosteus poistaa pölyämisongelman.

- Louheenajo liikenteen aiheuttamaa pölyä hallitaan parhaiten vedellä/suolalla, joka sitoo pölyn tien pintaan.

- Jo syntyneistä tuloilmasuodatin ongelmista vastaa urakoitsija suoraan kiinteistön omistajalle ja asiaa on jo käsitelty 9.11.2022.

- Murskausprosessissa syntyvän pölyn hallinta kesäaikaan on hoidettavissa kuljettimien koteloinnilla ja kastelua apuna käyttäen, sekä kaluston kunnossapidolla.

- Silmämääräinen havainnointi pölyämisestä ja torjuntakeinot käyttöön säätilan mukaan.

## 3. Tiedottaminen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

- Työmaan WhatsApp -ryhmään liitetään Oy Hartwall Ab:n kunnossapitovastaava, turvallisuuspäällikkö ja kunnossapitopäällikkö sekä tarvittava määrä muitakin ihmisiä.
- Ennakkoviesti ja "vaara ohi"- viesti räjäytyksistä tekstiviestein.
- Tarvittaessa juuri ennen räjäytystä, kun moottoritien sulkeminen alkaa, on mahdollista lähettää tarkennettu tiedote räjäytysajasta tekstiviestinä.
- Informaatio- ja varoituskyltit alueelle.

#### RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNNAN RATKAISU

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää perusteluosassa esitetyn mukaisesti, että se myöntää Lahden kaupunkiympäristön kaupunkisuunnittelun vastuualueelle luvan louhinnalle ja murskaustoiminnalle arkipäivinä kello 7.00 ja 22.00 välisenä aikana. Samalla se muuttaa lupamääräyksiä 5 ja 10. Muilta osin Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnan 5.10.2022 (§ 73) myöntämä ympäristölupapäätös pysyy voimassa.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta määrää, että toiminnan saa aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen. (YSL 527/2014, 199 §)

#### MUUTETUT LUPAMÄÄRÄYKSET

5. Ennen louhinnan ja murskaustoiminnan aloittamista ja työn aikana on etenkin räjäytystoiminnasta tiedotettava sekä lähiympäristön asukkaita että naapurikiinteistöjen haltijoita niiden kanssa sovittavalla tavalla. Toiminta-alueelle pääsy on kiellettävä ja estettävä ulkopuolisilta. Toiminta-alueen rajoille on sijoitettava näkyvästi esille selkeät opasteet. (YSL 527/2014: 15 §, VNA 800/2010: 12 §).

10. Toiminnasta syntyvän melun ja pölyn leviämistä on estettävä sijoittamalla melu- ja pölylähteet teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava. Toiminta-alueella siirtokuljetusmatkat on suunniteltava mahdollisimman lyhyiksi. Pintamaa- ja varastokasat sekä suojavallit on pidettävä riittävän korkeina ja ne on sijoitettava melu- ja pölylähteen välittömään läheisyyteen siten, että melun ja pölyn leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy. (VNA 800/2010: 4 §, 5 §, 6 §)

Toiminnasta aiheutuvaa silmin havaittavaa kivi- tai maa-ainespölyä ei saa kulkeutua lupakiinteistön ulkopuolelle. Luvanhaltijan vastineessaan esittämät pölynhallintakeinot on otettava ennakoivasti käyttöön ennen kuin sääolosuhteet muuttuvat pölyämisen kannalta otollisiksi. Pölyämisen estämistoimista on pidettävä kirjaa. Kirjanpito on esitettävä lupavalvojalle pyydettyä. (YSL 527/2014: 14 §, 15 §; VNA 800/2010: 4 §, 5 §, 6 §; VNA 79/2017: 4 §)

## PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

### YLEISET PERUSTELUT

Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää, on ympäristönsuojelulain 27 §:n ja sen liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 c mukaan ympäristölupavelvollinen. Kiinteä murskaamo tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, on saman lain taulukon 2 kohdan 7 e mukaan ympäristölupavelvollinen. (YSL 527/2014: 27 §)

Ympäristönsuojelulain nojalla on säädetty valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta. Asetusta sovelletaan ympäristönsuojelun

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

vähimmäisvaatimuksena kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen toimintaan, johon tarvitaan ympäristönsuojelulain mukainen lupa. (VNA 800/2010, 1 §)

Toiminnanharjoittaja on hakenut ympäristöluvan muuttamista ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisesti. Koska luvan muuttaminen on tullut vireille toiminnanharjoittajan toimesta, on lupaviranomainen kuullut ennen asian ratkaisemista toiminnanharjoittajaa ja esittänyt tälle yksilöidyn pyynnön toimittaa luvan muuttamisen perusteen ja tarpeen arvioimiseksi tarpeelliset selvitykset. Asian käsittelyssä on noudatettu, mitä saman lain 96 §:ssä säädetään. (YSL 527/2014: 89 §, 96 §)

Ympäristönsuojelulain 48 § mukaan lupaviranomaisen on tutkinut ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja ottanut huomioon asiassa tehdyn muistutuksen. Lupaviranomainen on muutoinkin ottanut huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi on säädetty. (YSL 527/2014: 48 §)

Ympäristönsuojelulain 49 § mukaisesti ympäristölupa on lupamääräysten 5 ja 10 mukaisesti muutettuna myönnetty siten, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista terveyshaittaa tai muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä. Toiminta ei aiheuta merkittäviä päästöjä, merkittävää ympäristön pilaantumista tai niiden vaaraa eikä erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella. (YSL 527/2014: 5 §, 49 §).

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Luvan mukainen toiminta ei aiheuta eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa on käytettävä lupaa noudattaen siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle ei aiheudu kohtuutonta rasitusta. Arvioidessaan rasituksen kohtuullisuutta lupaviranomainen on ottanut huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muun tavanomaisuuden, rasituksen voimakkuuden ja keston, rasituksen syntymisen alkamisajankohdan sekä muut vastaavat seikat. (Naapuruussuhdelaki 26/1920; 17 §)

Lupamääräykset 5 ja 10 on muutettu ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaisesti tarpeellisin osin ottaen huomioon saman lain 52 §:n pilaantumisen ehkäisemisen lisäämiseksi tarvittavat toimet. (YSL 527/2014, 52 §, 65 §)

## YKSILÖIDYT PERUSTELUT

### Muistutus

### Räjähteiden käyttöturvallisuus

Pippo-Kujalan louhintatyömaalta on tullut ympäristöluvan valvojan tietoon kolme tapausta, joissa räjäytysten yhteydessä on lentänyt naapurustoon kiviainesta. Tapaukset ovat olleet viranomaistutkinnassa. Tutkintaa ovat tehneet räjähteiden käyttöä valvovina vastuuviranomaisina poliisi ja aluehallintoviranomainen. Ympäristöluvan valvoja ei ole ympäristönsuojelulain mukaan räjähteiden käytön valvonnan vastuuviranomainen muutoin kuin kemikaalien ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa. (Poliisilaki 872/2011: 1 §; Laki aluehallintovirastoista 896/2009: 4 §; YSL 527/2014: 2 §, 5 §)

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Kemikaalia ei saa luvanvaraisessa toiminnassa käyttää siten, että siitä aiheutuu ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa. Kemikaalista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on, silloin kun se on kohtuudella mahdollista, valittava käyttöön olemassa olevista vaihtoehdoista kemikaali tai menetelmä, josta aiheutuu vähiten ympäristön pilaantumisen vaaraa. (YSL 527/2014: 19 §; VNA 800/2010: 12 §)

Pölyämisen estäminen

Pölypitoisuudet eivät saa nousta yli valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (79/2017) asetettujen raja-arvojen alueilla, missä asuu tai oleskelee ihmisiä, ja joilla ihmiset saattavat altistua ilman epäpuhtauksille. Lupaviranomainen katsoo, että tässä lupapäätöksessä muutettu lupamääräys 10 sekä rakennus- ja ympäristölupalautakunnan 5.10.2021 (§ 73) lupapäätöksessä voimaan jäävät lupamääräykset 11, 12 ja 13 ovat riittäviä estämään pölyn leviämistä ympäristöön. Pölyämisen estämistoimien kirjanpitovaade on määrätty valvonnallisista syistä. (VNA 800/2010: 5 §; VNA 79/2017: 4 §; YSL 527/2014: 62 §, 70 §)

Tiedottamisen lisääminen

Ympäristönsuojelulain 15 §:n (ennaltavarautumisvelvollisuus) mukaisesti luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Naapureiden tiedottaminen on katsottu välttämättömäksi tehtäväksi tässä kyseisessä kallion louhinnassa ja kiviainesmurskaustoiminnassa. (YSL 527/2014: 15 §)

Aloitustuvan myöntäminen



Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Lupaviranomainen katsoo, että kun toiminnanharjoittaja noudattaa lupapäätöstä muutettuna, on toiminta-ajan pidentäminen mahdollista ennen päätöksen lainvoimaa. Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä myöntää aloitusluvan.

Hakemuksessa esitetyt perustelut ovat:

- mahdollistaa kiinteistön rakentamisen
- toiminnan muutoksen ympäristövaikutukset arvioidaan vähäisiksi
- haettava muutos ei ajoitu yöaikaan (22-07)

Lupaviranomainen katsoo, että edellä mainitut perustelut ovat hyväksyttävät ja että ne mahdollistavat luvanvaraisen toiminnan toteuttamisen nopeammin ja tehokkaammin, mikä lyhentää haitallisten ympäristövaikutusten ilmenemisaikaa. Aloituslupa ei tee myöskään mahdollista muutoksenhakua hyödyttömäksi, koska pölyhaittojen osalta luvan muutoksessa on tiukennettu pölyntorjuntamääräyksiä. Myös melulle alttiit kohteet sijaitsevat yli 500 metrin etäisyydellä, joten toiminnan aloittaminen on mahdollista ns. murausasetuksen 6-8 pykälien mukaisesti. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää, joten sitä ei vaadita. (YSL 527/2014: 199 §, VNA 800/2010: 6 §, 7§, 8 §)

#### ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos ympäristönsuojelulain 70 §:n mukaisesti valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän lain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava. (YSL 527/2014: 70 §)

#### SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Hallintolaki (434/2003: 34 §)

Naapuruussuhdelaki (26/1920; 17 §)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VNA 800/2010: 1 §, 4 §, 5 §, 6 §, 12 §)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017: 4 §)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (YSA 713/2014: 2 §)

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014: 2 §, 5 §, 14 §, 15 §, 19 §, 27 §, 48 §, 49 §, 52 §, 62 §, 65 §, 70 §, 85 §, 89 §, 96 §, 199 §, 205 §)

#### PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Lahden kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla kaupungin internetsivuilla sekä julkaisemalla ilmoituksen päätöksestä Uusi Lahti -sanomalehdessä. Päätös on nähtävänä Lahti-Pisteessä (pääkirjaston aulatila), os. Kirkkokatu 31, Lahti sekä Lahden kaupungin verkkosivuilla. (YSL 527/2014: 85 §)

#### LUPAMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksujen perusteet on esitetty ympäristönsuojelulaissa (YSL 527/2014:205 §).

Hakemus on tullut vireille 17.10.2022. Tästä päätöksestä peritään hakijalta ympäristöluvan käsittelystä aiheutuvat kulut vireille- tuloajankohdan mukaan voimassa olleen ympäristönsuojeluviranomaisen rakennus- ja ympäristölupalautakunnan 1.2.2021 taksan mukaisesti.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Ympäristölupaviranomainen on käsitellyt ja päättänyt luvansaajan ympäristönsuojelulain 89 § mukaisen luvan muutoshakemuksen. Lupaa muutettaessa käsittelymaksu voidaan määrätä enintään 30 prosenttia taksapäätöksen 3 §:n mukaista (kivenlouhimo tai muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kiven louhinta sekä kivenlouhimo ja -murskaamo: 7800 euroa) maksua pienemmäksi. Luvan käsittelymaksu on siis 7800 euroa\*0,7 eli 5460 euroa.

## Muutoksenhaku

Hallintovalitus

## Toimenpiteet

Ote hakijalle, muistuttajalle Oy Hartwall Ab:lle sekä Vaasan hallinto-oikeudelle, ilmoitus Uusi Lahti -sanomalehti.

Päätös tiedoksi sähköisesti:

Lahden kaupunkiympäristön palvelualue

Vaasan hallinto-oikeus

Lahden kaupunki, ympäristöterveys

Hämeen ELY-keskus

Uudenmaan ELY-keskus

Hämeen poliisilaitos

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/työsuojelu

Päijät-Hämeen pelastuslaitos

Laskutus

Liitteenä alueen sijainti kartalla

Liitteet



Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 12

## Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuma vuonna 2022

497/11.02.01.02/2023

### Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava terveystarkastaja Tomi Bondarew p. 050 518 4485

### Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

### Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

### Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää hyväksyä valvontasuunnitelman vuoden 2022 toteutuman arvioinnin ja päättää lähettää päätöksen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle tiedoksi helmikuun 2023 loppuun mennessä.

### Perusteluosa

Lahden kaupungin rakennus- ja ympäristölupalautakunta on 14.12.2021 hyväksynyt Lahden ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020–2024 päivityksen vuodelle 2022.

Valtioneuvoston asetuksessa kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmasta (665/2006) säädetään, että kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumista on arvioitava vuosittain ainakin seuraavien tekijöiden osalta:

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

- 1) tarkastusten määrä valvontakohdetyypeittäin
- 2) tarkastusten kattavuus
- 3) näytteiden määrä valvontakohdetyypeittäin sekä
- 4) valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen.

Toteutumisen arviointiraportti käsitellään viranomaisena toimivassa lautakunnassa tai muussa monijäsenisessä toimielimessä ja toimitetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolle helmikuun loppuun mennessä.

Lahden ympäristöterveyden toiminnasta ja ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisesta vuonna 2022 on laadittu liitteenä oleva erillinen raportti. Raportti on katsaus yksikön toimintaan valvonnan suunnitelmallisuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta. Siinä on eritelty elintarvikelain, terveydensuojelulain, tupakkalain ja lääkelain mukainen valvonta sekä eläinlääkintähuollon toteutuminen omiksi osioikseen. Raportissa on nostettu esiin eri lakialojen valtakunnallisissa valvontasuunnitelmissa määriteltyjen painopisteiden konkreettista toteuttamista Lahden kaupungissa sekä esitetty valvonnan toteutuneita suoritelmääriä numeerisina taulukoina.

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

## Toimenpiteet

Ote: Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

## Liitteet

- 6 Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteumaraportti 2022 - Lahden ympäristöterveys

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 13

Elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmän nimeäminen

527/00.00.01.10/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupungineläinlääkäri Essi Lääkkö p. 050 559 4047

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lahden kaupungin rakennus- ja ympäristölupalautakunta merkitsee tiedoksi henkilöt, jotka Päijät-Hämeen ympäristöterveyslautakunta on Päijät-Hämeen hyvinvointialueen elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmään nimennyt.

Lisäksi lautakunta nimeää Lahden kaupungin edustajiksi ryhmään ympäristöterveydenhuollosta seuraavat henkilöt:

- Essi Lääkkö, kaupungineläinlääkäri, Lahden kaupungin ympäristöterveys
- Tomi Bondarew, johtava terveystarkastaja, Lahden kaupungin ympäristöterveys
- Marjo Pärnänen, ympäristöterveystarkastaja, Lahden kaupungin ympäristöterveys



## Perusteluosa

Valtioneuvoston asetuksen elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä (1365/2011 ja muutos 978/2022) 3 §:n mukaan kunnan elintarvike- ja terveydensuojeluviranomaisen on yhdessä tartuntatautien vastustamisesta kunnan alueella vastaavan viranomaisen kanssa ennalta varauduttava elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviäviin epidemioiden ja sovitettava niitä koskevan selvitystyön järjestämisestä.

Asetuksen 4 §:n mukaan kunnan elintarvike- ja terveydensuojeluviranomaisen tulee yhdessä nimetä epidemioiden selvittämistä varten selvitystyöryhmä, johon kuuluvat:

1. hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaava lääkäri;
2. hyvinvointialueen tartuntatautiyhdyshenkilö;
3. elintarvikelaissa (297/2021) ja terveydensuojelulaissa (763/1994) tarkoitettua valvontaa johtava viranhaltija;
4. kunnan virkaeläinlääkäri;
5. kunnan elintarvikkeiden, talousveden ja uimaveden laatua valvova viranhaltija; sekä
6. alueen vesihuollosta vastaavan tahon edustaja.

Työryhmää on tarvittaessa täydennettävä riittävän asiantuntemuksen varmistamiseksi.

Selvitystyöryhmän tehtävänä on:

1. huolehtia, että epidemian selvittämiseksi vaadittavat epidemiologiset ja
2. laboratoriotutkimukset suoritetaan;
3. huolehtia epidemian hallintaan tähtäävien toimenpiteiden yhteensovittamisesta;
4. vastata tiedonkulusta tutkimuksia tekevien viranomaisten ja laboratorioden välillä;
5. huolehtia tarvittaessa yhteydenpidosta hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän asiantuntijoihin ja viranomaisiin;
6. tiedottaa epidemiasta väestölle ja tiedotusvälineille;
7. tehdä asetuksen mukaiset ilmoitukset muille viranomaisille; sekä
8. tehdä muut tarvittavat selvitykset.

Päijät-Hämeen alueella elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden selvitystyö on aiemmin järjestetty perusterveydenhuollon aluejaon mukaan. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen lautakunta on vuonna 2021 nimennyt elintarvike- tai vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmät Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän, Heinolan kaupungin ja Sysmän kunnan alueille. Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän selvitystyöryhmään on nimetty edustajat sekä yhtymän ympäristöterveyskeskuksesta että Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollosta, koska selvitystyöryhmä on vastannut asetuksen mukaisista tehtävistä molempien yksikköjen valvonta-alueilla. Kaikki selvitystyöryhmät ovat kokoontuneet kaksi kertaa vuodessa yhteiseen kokoukseen käsittelemään tiedossa olevia epidemioita tai niiden epäilyjä sekä kehittämään työryhmän toimintaa. Varsinaisten

epidemiaselvitysten osalta on ollut mahdollista kutsua koolle vain ko. selvitykseen osallistuvat henkilöt.

Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa on tarpeen nimetä selvitystyöryhmät uudelleen. Epidemiaselvitystyöryhmien kokouksessa 1.11.2022 on käsitelty työryhmien nimeämistä ja todettu vallitseva työryhmän kokoonpano ja kokouskäytännöt tarkoituksenmukaisiksi. Työryhmä päätyi ehdottamaan yhden selvitystyöryhmän nimeämistä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen alueelle. Ryhmässä tulee olla edustettuna valtioneuvoston asetuksen mukaiset henkilöt riittävässä laajuudessa.

Päijät-Hämeen ympäristöterveyslautakunta on kokouksessaan 24.1.2023 nimennyt Päijät-Hämeen hyvinvointialueen elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmään seuraavat henkilöt:

- Jukka Majuri, Harjun terveys, tartuntataudeista vastaava lääkäri
- Ville Lehtinen, erikoissairaanhoidon infektioylilääkäri
- Sari Mölsä, erikoissairaanhoidon infektiohoitaja
- Pirjo Mäkelä, terveydenhoitaja, Harjun terveys
- Elina Nevalainen, sairaanhoitaja, Hollolan sote-keskus
- Sirkka-Liisa Raulahti, terveydenhoitaja, Asikkalan sote-keskus
- Sara Sallila, terveydenhoitaja, Heinolan sote-keskus
- Silja Mäkelä, ympäristöterveysjohtaja, Päijät-Hämeen ympäristöterveys
- Riikka Lasonen, eläinlääkintähuollon päällikkö, Päijät-Hämeen ympäristöterveys

## Rakennus- ja ympäristölupalautakunta Pöytäkirja

nro 2

- Jaana Pyykölä, terveydensuojeluinsinööri, Päijät-Hämeen ympäristöterveys
- Sanna Kousa, terveydensuojeluinsinööri, Päijät-Hämeen ympäristöterveys
- Hannu Mustonen, toimitusjohtaja, Lahti Aqua / Aqua Palvelu Oy
- Petteri Kotonen, toimitusjohtaja, Orimattilan Vesi
- Aki Tiihonen, tekninen johtaja, Asikkalan Vesi Oy
- Ari Matteinen, rakennuspäällikkö, Heinolan kaupungin vesilaitos
- Jani Nurminen, erikoisammattimies, Sysmän kunnan vesilaitos

Lisäksi Päijät-Hämeen ympäristöterveyslautakunta on todennut, että Lahden kaupunki nimeää ryhmään edustajat Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollosta sekä täydentää tarvittaessa ryhmän asetuksen mukaista kokoonpanoa.

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

## Toimenpiteet

Tiedoksi: työryhmään nimetyt

Ote: Päijät-Hämeen ympäristöterveyslautakunta, Päijät-Hämeen hyvinvointialue/kirjaamo

## Liitteet

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

- 7 Ote Päijät-Hämeen ympäristölautakunnan päätöksestä 24.1.2023 §4, elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmän nimeäminen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 14

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- rakennusvalvonnan viranhaltijoiden lupapäätökset 1.1.- 25.1.2023.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Pöytäkirja

nro 2

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 15

**Muut asiat**

**Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

**Esittelijä**

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

**Päätösehdotus**

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

**Perusteluosa**

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto

**Toimenpiteet**

-

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 6, § 7, § 9, § 12, § 14, § 15

nro 2

Lahden kaupunki

## MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.



Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja  
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 8

nro 2

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, lupa-asiat

Valitusoikeus MRL 192 §

Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä
- 4) kunnalla.

Valitusoikeus maisematyölupaa ja rakennuksen purkamislupaa koskevasta päätöksestä on:

- 1) sillä, jonka oikeuteen ja velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 2) kunnan jäsenellä; sekä
- 3) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa.

Valitusoikeus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella silloin, kun rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä. Jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakennusluvasta on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella.



Rakennus- ja ympäristölupalaakunta  
Pöytäkirja  
Valitusoikeus MRL 193 §

nro 2

Valitusoikeus maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisesta poikkeamispäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen ja muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
- 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 5) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 6) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen;
- 7) alueellisella ympäristökeskuksella; sekä
- 8) muulla viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

## Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

[www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus](http://www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus)

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

## Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta.

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen antopäivä on julkipanopäivää seuraava arkipäivä. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

## Päätöksen antopäivä

Päätöksen antopäivä on kirjattu tehdyille päätökselle.

## Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

### Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

### Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta  
Pöytäkirja

nro 2

ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja  
valitusviranomaiselta.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja  
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 10

nro 2

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, hallintovalitus

Valitusoikeus

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

[www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus](http://www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus)

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei muuta näytetä. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta  
Pöytäkirja

nro 2

suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

## Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä



Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

### Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

### Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta  
Pöytäkirja  
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 11

nro 2

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, hallintovalitus

Valitusoikeus

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Vaasan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

[www.oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus](http://www.oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus)

Korsholmanpuistikko 43

PL 204, 65101 Vaasa

029 56 42780

faksi 029 56 42760

vaasa.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettamisestä,

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

jollei muuta näytetä. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

### Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

### Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

### Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja  
Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 13

nro 2

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,

Aleksanterinkatu 18

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä**, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi  
puh. 03 814 2214  
Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

### Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

### Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta  
Pöytäkirja

nro 2

riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.